Basa-Suri-Lapat Sa Aking Mga Kabata Ni: Jose Rizal

Sino si Jose Rizal?

- José Protacio Rizal Mercado y Alonzo Realonda
- Ang pambansang bayani ng Pilipinas
- Ang nagmulat sa mata ng mamayan
- Isinilang noong Hunyo 19, 1861 sa Calamba, Laguna
- Disyembre 30, 1896 noong sya'y binaril sa
   Bagumbayan na ngayo'y kilala Luneta.

- Ang sumulat ng Noli Me Tangere at El Filibusterismo
- Mayroong batas republika na nagsasaad na isama sa kurikulum ang buhay at ang mga akda niya lalo na ang Noli Me Tangere at El Filibusterismo. Ang batas republika na ito ay ang 'RA 1425' o ang Rizal Law.

Valencia, Ealyza Charmaine T. BSIT

Delos Reyes, Paolo D. BSMT

Gita, John Noel A.

BSIT

Guzman, Juan Miguel L. BSIT

Roldan, Harold Vincent L.
BSCS

Tandoc, John Dave T.

BSIT

Buod ng tuloi:

Ang obrang "Sa Aking Mga Kabata" ni Dr. Jose Protacio Rizal ay tumatalakay sa kahalagahan ng wika at kalayaan. Sa tulang ito rin niya ipinahayag na ang taong hindi marunong magmahal sa sariling wika ay daig pa ang hayop at malansang isda – isang simbolismo ng pagmamaliit o paghahalintulad sa isang mababang uri ng nilalang.

Kanyang idiniin na kailangan nating agalaan ang ating sariling wika, tulad ng pag aalaga ng isang ina sa kanyang supling. Sa pamamagitan ng tulang ito, ipinahayag ni Dr. Jose Rizal na ang ating wika ay dapat nating pagyamanin sa kadahilanang ang mga ito ay ay iginawad ng Poong Maykapal kung kaya't matatawag na walang wikang mas mataas sa lahat.

Tinalakay rin ng ating pambansang bayani na tayo ay nararapat lamang na magpunyagi dahil ang ating wika pareho rin sa mga banyagang salita/wika – na ito rin ay malawak , may angking mga katangian, konteksto at sariling kasarinlan.

Tulang Salaysay (Narrative Poetry)

Maysukat-Maytugmang Taludturan (Meter Rhyme Verse)

Elemento ng Akda

Sukat

Ang tulang ito ay binubuo ng limang saknong na merong tig-apat na taludtod at labingdalawang pantig sa bawat taludtod.

Saknong

Mayroon itong limang saknong.

Tugma

Ang tumutugma sa bawat taludtod ng tulang ito ay letrang A at I ilan sa halimbawa ay ang mga salitang 'salita', 'isda', at 'langit, 'himpapawid'.

Talinhaga

Ang tula aya kakikitaan ng talinhaga o mga salitang hindi direktang naglalahad ng mga ideya. Ilang halimbawa ay ang 'mahigit pa sa hayop at malansang isda'

Kariktan

Ang kariktan ay mga maririkit na salita upang masiyahan at maaliw ang mga mambabasa. Ilan sa mga salita ay ang mga sumusunod:

himpapawid = kalangitan sigwa = bagyo

Teoryang Realismo

Inilalahad ni Dr. Jose Rizal sa akdang ito ang kanyang mga nakikita o nasisilayan nung siya ay bata. Ipinapabatid at ipinapamulat din satin ng ating pambansang bayani na dapat nating mahalin kung ano ang sariling atin, pahalagan ang wikang tagalog at wag mas pahalagahan ang ibang lengwahe, dahil para sakanya ang mga salita o lengwaheng ito ay iisa lamang.

Mga makabuluhang tanong at sagot:

Bakit isinulat ang tula?

Isang hamon ang inihahayag sa kung paano dapat pahalagahan ang wika mula sa pagkabata na dadalhin hanggang sa pagtanda.

Sino ang pinaglalaanan ng mensahe ng tula?

Ang pinaglalaanan ng mensahe ng tula ay ang mamamayang Pilipino lalo't higit ang kabataan.

Ano ang kaugnayan ng pagmamahal sa wika sa pagiging makabayan?

Bahagi ng pagkatao ng isang mamayan ang pagkakaron ng sariling wika na hindi hiram.

Sang-ayon ka ba sa mensahe na nais ihayag ng may akda?

Oo, sapagkat dapat nang itanim talaga sa isipan mula pagkabata pa lamang ang esensya ng pagmamahal sa bayan sa pamamagitan ng pagpapahalaga sa pambansang wika.

Paano mapag-i-ibayo ang pagka-Pilipino mula pagkabata hanggang sa pagtanda?

Mula sa payak na pagpapahalaga sa sariling wika ay maaaring mapayabong ang pagyaman pa ng pagmamahal sa bayan kung simula sa murang edad ay imumulat na ang isip sa pagkilala at pagpapanatiling buhay ang sariling wika.

Isyung Panlipunan:

Ang tulang "Sa Aking Kababata" na isinulat ng ating bayaning si Dr. Jose Rizal na patungkol sa pagmamahal natin sa ating wikang Pambansa. Bagamat ito ay mas ukol sa kabataan, nais ipamulat niya na kahit sa murang edad ay matalos na nila na ang pagkakaroon ng sariling wika ay isang katunayan na ang isang bansa ay malaya, may soberaniya at hindi maaaring diktahan ng sinumang dayuhan na mananakop.

Sa ganitong estado, namamalas natin na noong panahon na iyon ay walang kapararakang panloloko at panlilinlang ang ginagawa sa atin ng mga Kastila. Hindi nila tayo binigayan ng pagkakataong makapagaral at makapagbasa upang tuluyan nila tayong maging alipin at sunud-sunuran sa nais nilang managyari sa ating mga Pilipino.

Ang mga kaakibat na isyung panlipunan na maari nating maiugnay dito ay ang mga sumusunod:

- 1. Kurakot sa gobyerno.
  - 2. Kahirapan.
- 3. Diskriminasyon sa lahi.
  - 4. Pamamaslang.
- 5. Kawalan ng hanap-buhay.
- 6. Hindi abot na edukasyon.
- 7. Kawalan ng sariling lupa para sa mamamayan.

Mga diyalogong hindi malilimutan:

"Sanlang Kalayaan nasa ring masapi, Katulad ng ibong nasa himpapawid".

"Pagka't ang salita'y isang kahatulan".

"Ang hindi magmahal sa kanyang salita, mahigit sa hayop at malansang isda".

"Sapagkat ang Poong maalam tumingin, ang siyang naggagawad, nagbibigay sa atin".

Paano ito makikita sa kasalukuyan?

Si Jose Rizal ay sumulat ng isang tulang pinamagatang "Sa Aking Mga Kabata" upang maimpluwensyahan ang mga kababayan na tangkilikin ang sariling atin, Tagalog. Sa madaling salita, ang tulang ito ay nangangahulugan ng panawagan ni Rizal na lahat ng mga pilipino na mahalin ang sariling wika. Naniniwala ito na kapag minahal mo ang ating wika, ay siya rin ang pagmamahal mo sa ating bansang pilipinas at tanging ito lamang ang makakapagpalaya sa atin.

Sa kasalukuyang panahon, ang "Filipino" ay ginagamit pa rin ng mga Pilipino datapwat ito na ay nahahaluan ng maraming banyagang salita. Sa patuloy na paglaganap ng mga makabagong teknolohiya, marami na sa atin ang hindi na gumagamit ng ating sariling wika, bagamat ginagaya na nila ang kanilang mga nakikita, naririnig at nababasa sa telebisyon o internet. Sa kabila nito, maraming organisasyon at pati na ang gobyerno ang nagsusulong sulong ng mga gawain upang panatilihin ang ating pambansang wika tulad na lamang ng selebrasyon ng Buwan ng Wika tuwing Agosto at ilang patimpalak sa pagsulat at pakikipagtalastasan gamit ang Filipino. Ganon pa man, Ayon kay Rizal, atin pa ring pagyabungin at paunlarin ang ating sariling wika, para sa kapakanan ng ating bansa.

Mensahe ng Akda

Bawat tao o mga Pilipino ay dapat na mahalin, kalingain at pangalagaan ang kanilang inang bayan o sariling bansa at ang bawat Pilipino ay dapat mahalin ang kaniyang sariling wika dahil ang "hindi marunong magmahal sa sariling wika ay katulad ng isang malansang isda". Bagkus, dapat tayong mga Pilipino ay huwag magpakadayuhan sa ating sariling bansa.

Mga Elektronikong Sanggunian:

```
https://sites.google.com/site/joserizalournationalhero/
https://philnews.ph/2020/08/04/sa-aking-mga-kabata-meaning-lessons-
learned-in-the-poem/
https://www.officialgazette.gov.ph/1956/06/12/republic-act-no-1425/
https://philnews.ph/2019/09/06/elemento-ng-tula-ano-ang-limang-mga-
elemento-nito/
https://www.joserizal.com/talambuhay-ni-dr-jose-rizal/
```